

1. Wpisz literę „P” obok zdań prawdziwych, a literę „F” – przy wypowiedzeniach fałszywych.

Zdanie	P/F
Dynastii normañskiej udało się utrzymać silną władzę królewską w Anglii dzięki poparciu ze strony duchowieństwa i mieszczaństwa.	
Władcy z dynastii Plantagenetów potrzebowali pieniędzy i wojska na wojnę z Francją, a ponadto dążyli do wzmocnienia swojej władzy, co spowodowało ich konflikt z angielskimi baronami.	
Skutkiem konfliktu między angielską szlachtą a królem było wydanie <i>Wielkiej karty swobód</i> , w której władca zagwarantował sobie nieograniczoną swobodę zarządzania państwem.	
Naruszenie przepisów zawartych w <i>Wielkiej karcie swobód</i> było powodem wybuchu antykrólewskiego powstania i zwołania pierwszego parlamentu angielskiego.	

2. Zapisz w tabeli informacje na temat parlamentu angielskiego.

Nazwa izby	Skład
Izba Lordów	
Izba Gmin	

3. Zaznacz właściwe zakończenia zdań.

Prawa wyborcze w Anglii mieli

- rycerze i ich potomkowie.
- rycerze i mieszczaństwo.
- wszyscy wolni mieszkańcy.
- reprezentanci wszystkich stanów społecznych.

Inicjatywa ustawodawcza przysługiwała

- królewskiej kancelarii i Izbie Gmin.
- królowi i jego kancelarii.
- Izbie Gmin i Izbie Lordów.
- obu izbom parlamentu i królowi.

4. Wymień powody zwołania pierwszych Stanów Generalnych we Francji.

5. Skreśl nieprawdziwe fragmenty zdań.

Król francuski nie mógł nakładać na społeczeństwo *nowych praw / podatków*, ponieważ stany we Francji miały *ustawodawstwo / immunitety* zwalniające je ze świadczeń. Prawo nakładania nowych podatków uzyskały *Stany Generalne / parlamenty lokalne*. Grupy obciążone nowymi świadczeniami musiały *wyrazić na nie zgodę / przyjąć je bez zastrzeżeń*. Parlament francuski nie godził się na ciągłe wprowadzanie nowych obciążeń fiskalnych – uchwalał podatki *jednorazowe / bez ograniczeń czasowych*.

6. Zapisz w tabeli informacje na temat Stanów Generalnych we Francji i parlamentu angielskiego

skład		
sposób powoływania		

sposób podejmowania decyzji		
uprawnienia		

7. Połącz nazwy zgromadzeń parlamentarnych z państwami, w których one funkcjonowały oraz dopisz wiek, w którym rozpoczęły swoje funkcjonowanie.

sobór ziemski	•	• León i Aragonia
Althing	•	• kraje niemieckie
sejm walny	•	• Szwecja
landtagi	•	• Rzeczpospolita
Riksdag	•	• Rzesza
Hoftag	•	• Islandia
kortezy	•	• Rosja
		• Anglia

8. Uzupełnij tekst właściwymi informacjami z podręcznika s. 50.

Rozwój monarchii absolutnych w XVI i XVII w. spowodował przejście od lokalnej formy obywatelstwa do W tym czasie ugruntowało się, które polegało na znacznym podporządkowaniu ludności zamieszkującej całe terytorium państwa władzy suwerennego monarchy. Przedstawiciele arystokracji często przenosili się na królewski, aby zapewnić sobie protekcję głowy państwa. Ubożsi szlachcice zaś upatrywali szans na karierę w pełnieniu funkcji i wojskowych. We Francji silne rządy królewskie przypadły na okres panowania, którego polityka w stosunku do poddanych była zgodna z przypisywanymi mu słowami: *Państwo to ja*.

9. Co w kwestii obywatelstwa głosili?

Niccolo Machiavelli	
Thomas Smith	
Jean Bodin	
John Locke	

10. Zapisz w tabeli założenia trzech koncepcji umowy społecznej stworzonych przez nowożytnych filozofów.

Filozof	Koncepcja umowy społecznej
Thomas Hobbes	
John Locke	

Jean-Jacques Rousseau	
--------------------------	--

11. Wykonaj polecenia na podstawie tekstów źródłowych pochodzących z XVII w.

Tekst A

Ponieważ stwierdzono na podstawie doświadczenia, że urząd króla [angielskiego] [...] jest [...] niepotrzebnym ciężarem i niebezpieczeństwem dla wolności, pewności i interesu publicznego narodu; że władzy i prerogatywy królewskiej używano przeważnie gwoździ ujarzmienia poddanych i uczynienia z nich niewolników; że z natury rzeczy każda osoba wyposażona w taką władzę usiłuje we własnym interesie wzmocnić ją kosztem słusznej wolności ludu i własną wolę i potęgę wynieść ponad prawo [...], przeto postanawia się na mocy władzy niniejszego parlamentu, że żadna osoba nie ma nadal piastować ani wykonywać urzędu króla [...].

Tekst B

Na mocy swej władzy obecny parlament postanawia i ogłasza, że naród angielski wraz ze wszystkimi dominiami i terytoriami doń przynależnymi ma być odtąd rzeczpospolitą i wolnym państwem. Rządy spoczywać mają przy najwyższej władzy narodu, przedstawicielach ludu w parlamencie i mianowanych przez nich urzędnikach i ministrach, i mają być sprawowane dla dobra ludu, a bez króla lub Izby Lordów.

Źródło: *Wiek XVI–XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 304.

A. Napisz, jakich wydarzeń dotyczą przytoczone teksty źródłowe.

B. Wymień trzy zarzuty postawione władcy w tekście A.

-
-
-

C. Jak ostatecznie zakończyły się te wydarzenia?

12. Sformułuj trzy wskazówki, którymi powinien kierować się monarcha absolutny, aby zrealizować wzór idealnego władcy propagowany przez Woltera.

-
-
-